

Marti Martorell

LUGARES COMUNES

Normalment, quan sentim dir que una pel·lícula o una novel·la no són més que llocs comuns, solem pensar que es tracta d'una obra plena de tòpics que no aporta res a l'espectador o al lector.

Paradoxalment, la darrera pel·lícula d'Adolfo Aristarain en duu el títol i està farcida de personatges i situacions paral·lels a altres obres seves, però no té el gust d'allò que ja s'ha vist una altra vegada darrera l'altra: un matrimoni ja major i amb ideals esquerrens dins un món cada cop més conservador que s'amaga amb el nom de «globalitzat»; a més, grans soliloquis, tots a càrrec de Federico Luppi i, en moments determinats, una escena de seducció que recorda molt les que tan bé sabia rodar Howard Hawks.

Com deia, aquests elements es repeteixen en les pel·lícules d'Aristarain, però aquests llocs comuns, sargits sense cap tipus de costura visible que n'evidenciïn una manca d'unitat, formen un conjunt perfectament integrat i

fluid. A més, és d'agrair el final obert, que evita un previsible *happy end* que hauria desdit molt amb el to que es manté durant tota la pel·lícula.

Tan sol una queixa sobre el format de pantalla elegit per a la projecció de la pel·lícula: per què no gravar la pel·lícula en un format que hauria retratat amb més amplitud els paratges de les escenes que passen a la província de Córdoba, on hi ha la *chacra*? Un mal que s'estén ràpidament: ja no se solen fer pel·lícules en grans formats panoràmics perquè tanmateix s'han de projectar en unes pantalles de cada vegada més petites...

BLOOD WORK (DEUDA DE SANGRE)

Deu anys més tard de l'estrena d'*Unforgiven* (*Sense perdó*), Clint Eastwood torna a fer una pel·lícula que revisa un dels dos tipus de personatges que l'ajudaren a fer-se famós com a actor. Si amb *Unforgiven* reexaminava principalment les figures de

cowboy que havia interpretat a les ordres de Sergio Leone, ara, amb *Blood Work*, fa el mateix amb el personatge que va crear a les ordres del director Don Siegel, *Dirty Harry* Callahan: una operació de la qual se'n surt prou bé.

Ara ja no trobam un agent de la Justícia que no dubta gens, resolutiu i expeditiu, sinó que es tracta d'un ben malalt al qual han hagut de trasplantar el cor i, per tant, molt afeblit i que no pot fer gaires heroïcitats. En tot cas, se sembla més al personatge que interpretava ara farà quatre anys a *True Crime* (*Ejecución inminente*), el periodista begut Steve Everett i abandonat per la dona: ben poca gent confia en ells i troben la solució al cas que investiguen en un moment de lucidesa deductiva provocada per l'atzar i no com a resultat directe de les indagacions policiaques.

Si *Blood Work* es veu com una altra més de les nombroses estrenes de pel·lícules que parlen d'assassins en sèrie, treu una bona nota; però guanya molt més si l'entendem com una vi-

sió irònica i desarrelada dels tipus de personatges violents i que desapareixen abans de demanar. És en aquest sentit que es pot entendre l'escena en què un infant que a penes té deu anys descobreix quin és el missatge xifrat que deixa l'assassí i que el protagonista i la policia en més de dos anys no han arribat mai a aclarir...

SEN TO CHIHIRO NO KAMIKAKUSHI (EL VIAJE DE CHIHIRO)

En poques paraules: la millor estrena d'enguany... i no s'hi val a dir que tan sols és una pel·lícula per a infants perquè és d'animació. De fet, quan va acabar la pel·lícula, espectadores comentaven que els havia agradat molt, però que no era per a nins. Quan s'entendrà que, per veure una pel·lícula d'animació, no és necessari anar-hi acompanyat d'un infant? I, a més a més, només l'han projectada a una sala de Palma i, encara sort, perquè una pel·lícula d'animació japonesa estrenada el juny, *Metropolis*, ni tan sols va poder ser vista a Mallorca...

Una altra gran pel·lícula de Hayao Miyazaki, director també de *Tonari no Totoro* (*El meu veí Totoro*, 1988) o de *Kurenai no buta* (*Porco Rosso*, 1992), segurament la més complexa i amb més ramificacions que ha

fet: durant tota la pel·lícula s'enceten multitud de petites històries que sembla que no es tancaran, però que, en acabar, han teixit tota una crònica que deixa l'espectador amb la fretura de tornar-la a veure per descobrir-ne més detalls.

La tretzena pel·lícula dirigida per Hayao Miyazaki és el viatge iniciàtic de la protagonista, Chihiro, una nina de 10 anys, que veu que, precisament per la encaparrament de son pare i sa mare, es perd en un altre món en què les regles no són com les nostres. Ella tota sola ha d'evitar que, d'una banda, sos pares no es transformin definitivament en porcs i que, de l'altra, recuperi la llibertat i el nom que li ha pres la bruixa Yubaba, que regeix tirànicament la ciutat dels déus.

I, prova darrere prova, es veu que Chihiro supera de cada vegada més la por i intenta dur sempre a terme el que la bondat li indica, especialment no prejutjar ningú mai i ajudar sempre el més desvalguts. També hi ha una pregunta inquietant sense respondre: què és aquella ciutat llunyana que Chihiro mira diferents vegades, però de la qual no es diu res mai?

Quant a l'animació, és meravellosa: bon disseny de personatges, en què destaquen i corprenen l'espectador els passatgers del tren que ja no són més que ombres fugisseres i silencioses, i una perfecta recreació dels escenaris. És, simplement, una mostra que encara li queda una llarga vida al cinema d'animació tradicional, malgrat que el digital vagi endavant. ■

